

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 lutego 2024 r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie.
w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia WSA

Iwona Maciejuk (spr.)

Sędzia WSA

Piotr Borowiecki

Sędzia WSA

Andrzej Wieczorek

po rozpoznaniu w trybie uproszczonym w dniu 27 lutego 2024 r.
sprawy ze skargi Fundacji Mukobohaterowie z siedzibą w Gdańsku
na beczynność Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia
w przedmiocie rozpatrzenia wniosku z dnia 6 sierpnia 2023 r. o udostępnienie informacji
publicznej

1. stwierdza, że Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia dopuścił się beczynności w rozpatrzeniu wniosku z dnia 6 sierpnia 2023 r. w przedmiocie udostępnienia informacji publicznej,
2. stwierdza, że beczynność organu nie miała miejsca z rażącym naruszeniem prawa,
3. zasądza od Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia na rzecz strony skarżącej Fundacji Mukobohaterowie z siedzibą w Gdańsku kwotę 100 (sto) złotych, tytułem zwrotu kosztów postępowania.

na oryginale własnoręcznie podpisany,
Za zgodność z oryginałem

Iwona Maciejuk
specjalista

UZASADNIENIE

Fundacja Mukobohaterowie z siedzibą w Gdańsku wnioskiem z dnia 6 sierpnia 2023 r. zwróciła się do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia, na podstawie art. 2 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej z dnia 6 września 2001 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1429) o udostępnienie informacji publicznej w zakresie aktualnej liczby pacjentów, którzy są włączeni do programu lekowego „LECZENIE CHORYCH NA MUKOWISCYDOZĘ (ICD-10: E84)” oraz dodatkowo takich, którzy zostali wyłączeni z niego (po spełnieniu kryteriów wyłączenia z programu). Wskazano, że liczbę pacjentów należy zaprezentować w ten sposób, aby była ona przyporządkowana do placówki, która udzieliła lub dalej udziela leczenia wraz z podziałem na poszczególne terapie, tj. z zastosowaniem: - iwakaftoru w monoterapii, - lumakaftoru w skojarzeniu z iwakaftorem, - tezakaftoru/iwakaftoru w skojarzeniu z iwakaftorem, - eleksakaftoru/tezakaftoru/iwakaftoru w skojarzeniu z iwakaftorem. Wnioskodawca poprosił o przesłanie danych w postaci tabelarycznej jako skoroszytów (pliki programu Excel lub w formacie arkusza kalkulacyjnego OpenDocument - pliki z rozszerzeniem .ods), za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Organ w odpowiedzi z dnia 9 sierpnia 2023 r. poinformował, że wnioskowane dane nie są danymi publicznymi. Organ wskazał m.in., że nie każde działanie organu władzy publicznej będzie przedmiotem informacji publicznej, lecz tylko takie, które zawiera pewien dodatkowy element w postaci „sprawy publicznej”. Odnosi się zatem do funkcjonowania państwa i jego organów, dotyczącego interesów szerszej grupy obywateli lub gospodarowania mieniem publicznym. Z informacją publiczną nie mamy zatem do czynienia wtedy, gdy dana informacja nie dotyczy sprawy publicznej, ale co do zasady obejmuje sprawy prywatne, niepubliczne, osobiste, intymne (dane osobowe, życie prywatne, rodzinne), a także informacje, które naruszałaby godność, cześć (dobre imię), a więc dobra osobiste.

Wymagany przez wnioskodawcę poziom szczegółowości danych nie jest związany z działalnością państwa oraz, że informacje o sposobie leczenia pacjentów, tj. zastosowanych terapiach, połączeniu leków w konkretnym rozpoznaniu chorobowym, czyli dane dotyczące sfery prywatnej i stanu zdrowia pacjentów, nie stanowią informacji publicznej i tym samym nie podlegają udostępnieniu na podstawie ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej.

Fundacja Mukobohaterowie z siedzibą w Gdańsku pismem z dnia 29 sierpnia 2023 r. wniosła skargę na bezczynność Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w przedmiocie rozpatrzenia wniosku z dnia 6 sierpnia 2023 r. Zarzuciła naruszenie:

- art. 16 ust. 1 w zw. z art. 5 ust. 2 u.d.i.p. w zakresie w jakim z przepisów tych wynika, że odmowa udostępnienia informacji z powołaniem się na prywatność osoby fizycznej następuje w formie decyzji administracyjnej, poprzez ich niezastosowanie, polegające na odmowie udostępnienia informacji w formie czynności materialno-technicznej,
- art. 19 ust. 2 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych w zakresie w jakim przepis ten stanowi o prawie do swobodnego wyrażania opinii obejmującego swobodę poszukiwania, otrzymywania i rozpowszechniania wszelkich informacji i poglądów, bez względu na granice państwowe, ustnie, pismem lub drukiem, w postaci dzieła sztuki bądź w jakikolwiek inny sposób według własnego wyboru, poprzez jego niezastosowanie, a przez to prowadzenie postępowania w sposób uniemożliwiający uzyskanie informacji o funkcjonowaniu programu „LECZENIE CHORYCH NA MUKOWISCYDOZĘ (TCD-10: E84)”, a w konsekwencji władcze i nieuzasadnione ograniczenie debaty publicznej dotyczącej praktycznych aspektów funkcjonowania programu,
- art. 10 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 5, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2, w zakresie w jakim z Konwencji wynika, iż każdemu przysługuje prawo do otrzymywania i przekazywania informacji, bez ingerencji władz publicznych i bez względu na granice państwowe, poprzez jego niezastosowanie, polegające na zaniechaniu udostępnienia informacji objętych wnioskiem oraz władcze i nieuzasadnione ograniczenie prawa do informacji, o funkcjonowaniu programu „LECZENIE CHORYCH NA MUKOWISCYDOZĘ (TCD-10: E84)”, a w konsekwencji władcze i nieuzasadnione ograniczenie debaty publicznej o praktyce funkcjonowania programu,
- art. 61 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w jakim przepis ten stanowi podstawę prawa do uzyskiwania informacji poprzez jego niezastosowanie, polegające na nieudostępnieniu informacji o działalności NFZ, nieuzasadnione ograniczenie debaty publicznej oraz uniemożliwienie poddania działania NFZ społecznej kontroli,
- art. 10 ust. 1 w zw. z art. 13 ust. 1 u.d.i.p. w zakresie, w jakim z przepisów tych wynika, że informacja nieudostępniona w Biuletynie Informacji Publicznej jest udostępniana na wniosek bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w ciągu 14 dni od

dnia złożenia wniosku, poprzez brak zastosowania, polegający na nieudostępnieniu wnioskowanej informacji.

Skarżący wniósł o zobowiązanie organu do rozpatrzenia wniosku z dnia 6 sierpnia 2023 r. bez zbędnej zwłoki, najpóźniej w terminie 14 dni od uprawomocnienia się wyroku, orzeczenie, że organ dopuścił się bezczynności i zasądzenie od organu kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu skarżący podniósł m.in., że Prezes NFZ jest podmiotem zobowiązanym do udostępniania informacji. Niewątpliwie zapewnienie, wyrażonego w art. 68 Konstytucji RP prawa do ochrony zdrowia, należy do jednego z najważniejszych zadań publicznych nałożonych na państwo. W celu jego realizacji państwo, poprzez powołane w tym celu organy, wykonuje szereg przedsięwzięć. Jednym z nich jest program lekowy „LECZENIE CHORYCH NA MUKOWISCYDOZĘ (ICD-10: E84)”, który służy refundowaniu z publicznych środków leków przyczynowych w mukowiscydozie. Praktyka funkcjonowania programu lekowego bez wątplenia dotyczy zatem działalności Narodowego Funduszu Zdrowia. Nie ma żadnych podstaw do uznania, że ze względu na poziom szczegółowości żądanych informacji, przestają dotyczyć one „działalności” NFZ. Podkreślono, że dane liczbowe dotyczące pacjentów zakwalifikowanych (oraz wyłączonych) z programu znajdują się w prowadzonych przez NFZ ewidencjach (inaczej w odpowiedzi na wniosek organ poinformowałby o nieposiadaniu informacji). Wskazano, że żądane informacje dotyczą działalności NFZ, znajdują się w prowadzonych przez niego ewidencjach, odnoszą się do sposobu i skutków realizacji zadania publicznego oraz niosą informację o wydatkowaniu publicznych środków. Zatem ponad wszelką wątpliwość treść złożonego wniosku mieści się w zakresie przedmiotowym konstytucyjnego publicznego podmiotowego prawa do informacji. Podkreślono też, że nawet jeżeli udostępnieniu informacji sprzeciwiałaby się potrzeba ochrony prywatności osób fizycznych, to w tym zakresie organ był zobowiązany do wydania decyzji administracyjnej o odmowie udostępnienia informacji.

Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia, reprezentowany przez radcę prawnego, w odpowiedzi z dnia 12 września 2023 r. na skargę wniósł o jej oddalenie. Przedstawił dotychczasowy przebieg postępowania. Dodatkowo pełnomocnik wskazał, że Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia pismem z 11 września 2023 r., znak NFZ-DGL.0143.59.2023 2023.285881.RAEL, przekazał wnioskodawcy informację w zakresie aktualnej liczbie pacjentów objętych programem lekowym „LECZENIE CHORYCH NA MUKOWISCYDOZĘ (ICD-10: E84)” oraz wyłączonych z niego. Wskazano również na możliwość uzyskania dalszych informacji dotyczących programu lekowego na stronie

internetowej <https://statystyki.nfz.gov.pl/DrugPrograms>. Odnosząc się do kwestii przyporządkowania danych do placówki, która udzieliła lub dalej udziela leczenia wraz z podziałem na poszczególne terapie, organ poinformował, że informacja ta a charakter informacji przetworzonej, to znaczy NFZ nie dysponuje takimi, jak określone we wniosku z 6 sierpnia 2023 r., zestawieniami „gotowymi” do wysłania, a ich wykonanie wymaga pracy analitycznej wiążącej się z odpowiednim przetwarzaniem baz danych, a w konsekwencji z dodatkowym zaangażowaniem środków i zasobów osobowych po stronie NFZ. Powołując się na art. 3 ust. 1 u.d.i.p. organ zwrócił się do wnioskodawcy o wykazanie szczególnego interesu publicznego, dającego podstawę do udostępnienia ww. informacji publicznej. Pełnomocnik wskazał m.in., że z beczynnością będziemy mieć zatem do czynienia wtedy, gdy we wskazanym w art. 13 ust. 1 ustawy terminie zobowiązany organ nie udzieli informacji lub nie podejmie przewidzianych prawem czynności zmierzających do powiadomienia o przyczynach zwłoki i dodatkowym terminie albo podejmując te czynności nie udzieli informacji w maksymalnym 2 miesięcznym terminie, albo nie wyda, na zasadach przewidzianych w ustawie, decyzji o odmowie udostępnienia informacji publicznej bądź decyzji o umorzeniu postępowania (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 listopada 2022 r., III OSK 2921/21). Pełnomocnik wskazał, że w niniejszej sprawie sytuacji taka nie zaistniała. Odpowiedź na wniosek skarżącego z 6 sierpnia 2023 r. została bowiem udzielona 9 sierpnia 2023 r. Następnie, w wyniku ponownej analizy przedmiotowego wniosku, dokonanej w związku z wniesieniem skargi na beczynność - udostępniono skarżącemu wnioskowaną informację w takim zakresie, w jakim nie wymagała ona przetworzenia, wzywając jednocześnie wnioskodawcę do wykazania szczególnie istotnego interesu publicznego w pozostałym zakresie.

Skarżący w piśmie procesowym z dnia 27 listopada 2023 r. podtrzymał skargę. Odnosząc się do wniosku organu o oddalenie skargi wskazał, że dla oceny zasadności skargi kluczowy jest moment jej wniesienia. W sytuacji, gdy beczynność istniała w tej dacie, ale pod wpływem skargi na beczynność organ podjął wymagane przez prawo działanie, to okoliczność ta nie stanowi podstawy do oddalenia skargi (wyrok WSA w Krakowie z dnia 6 listopada 2017 r. sygn.. akt II SAB/Kr 189/17). Skarżący podniósł też m.in., że wbrew wskazaniom organu beczynność zachodzi też wtedy, gdy organ błędnie zakwalifikował wnioskowane informacje jako niestanowiące informacji publicznej. Skarżący podniósł, że organ błędnie zawiadomił wnioskodawcę 9 sierpnia 2023 r., że żądane informacje nie stanowią informacji publicznej, dlatego Fundacja złożyła skargę na beczynność. Ocena beczynności powinna być dokonana wedle

stanu istniejącego w tym dniu. Skarżący podał też, że organ w reakcji na skargę w dniu 11 września 2023 r. zmienił stanowisko i część informacji udostępnił, a pozostałe uznał za informację przetworzoną i wydał decyzję o odmowie ich udostępnienia (podał, że kwestia ta jest przedmiotem oceny w odrębnym postępowaniu). Działanie organu po otrzymaniu skargi i przyznanie się do pierwotnego błędu sprawia, że nie powinno być wątpliwości, że w dniu złożenia skargi organ znajdował się w beczynności. Skarżący stwierdził, że wykonanie obowiązku po złożeniu skargi na beczynność nie stanowi podstawy do jej oddalenia, a jedynie częściowego umorzenia postępowania (w zakresie zobowiązania podmiotu do podjęcia czynności).

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie zważył, co następuje.

Skarga w przedmiocie rozpatrzenia wniosku z dnia 6 sierpnia 2023 r. jest dopuszczalna. W orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego prezentowany jest pogląd, zgodnie z którym skarga na beczynność w przedmiocie dostępu do informacji publicznej nie musi być poprzedzona żadnym środkiem zaskarżenia (v. wyrok NSA z dnia 24 maja 2006 r. sygn. akt I OSK 601/05 LEX nr 236545, postanowienie NSA z dnia 3 października 2007 r. sygn. akt I OSK 1382/07, orzeczenia.nsa.gov.pl). Pogląd ten pozostaje aktualny w obecnym stanie prawnym (v. wyrok NSA z dnia 16 marca 2021 r. sygn. akt III OSK 86/21, orzeczenia.nsa.gov.pl).

Skarga na beczynność ma na celu doprowadzenie do wydania przez organ oczekiwanego przez stronę aktu lub podjęcia określonej czynności. Skarga taka wnoszona jest wówczas, gdy organ wprawdzie prowadzi postępowanie, ale – mimo ustawowego obowiązku – nie kończy go wydaniem stosownego aktu ani nie podejmuje właściwej czynności, której domaga się strona (por. B. Dauter, B. Gruszczyński, A. Kabat, M. Niezgódka-Medek *Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi. Komentarz*, publ. LEX nr 148427 i nr 148280). Dla stwierdzenia beczynności organu w zakresie wydania stosownego aktu lub podjęcia czynności nie ma znaczenia fakt, z jakich powodów organ zwleka z realizacją wniosku, a w szczególności, czy zwłoka spowodowana jest zawinioną lub też niezawinioną opieszałością organu. Wnioskodawca ma prawo kwestionowania beczynności organu zawsze, gdy uznaje, że żądane przez niego informacje są informacjami publicznymi i powinny być udostępnione w trybie u.d.i.p.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne. Prawo to obejmuje również uzyskiwanie informacji o

działalności organów samorządu gospodarczego i zawodowego, a także innych osób oraz jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa.

Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 902), zwana dalej u.d.i.p., służy realizacji konstytucyjnego prawa dostępu do wiedzy na temat funkcjonowania organów władzy publicznej. Używając w art. 2 ust. 1 pojęcia "każdemu", ustawodawca precyzuje zastrzeżone w Konstytucji RP obywatelskie uprawnienie, wskazując, że każdy może z niego skorzystać na określonych w tej ustawie zasadach. Ustawa ta reguluje zasady i tryb dostępu do informacji, mających walor informacji publicznych, wskazuje, w jakich przypadkach dostęp do informacji publicznej podlega ograniczeniu oraz kiedy żądane przez wnioskodawcę informacje nie mogą zostać udostępnione. Ustawa znajduje zastosowanie jedynie w sytuacjach, gdy spełniony jest jej zakres podmiotowy i przedmiotowy. Zakres podmiotowy wyznacza wykonywanie zadań publicznych przez adresata wniosku (art. 4 ust. 1 u.d.i.p.), zaś zakres przedmiotowy obejmuje pojęcie "informacji publicznej" (art. 1 ust. 1 i art. 6 u.d.i.p.).

Zgodnie z brzmieniem art. 4 ust. 1 u.d.i.p. obowiązane do udostępnienia informacji publicznej są władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne, w szczególności: 1) organy władzy publicznej, 2) organy samorządów gospodarczych i zawodowych, 3) podmioty reprezentujące zgodnie z odrębnymi przepisami Skarb Państwa, 4) podmioty reprezentujące państwowe osoby prawne albo osoby prawne samorządu terytorialnego oraz podmioty reprezentujące inne państwowe jednostki organizacyjne albo jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego, 5) podmioty reprezentujące inne osoby lub jednostki organizacyjne, które wykonują zadania publiczne lub dysponują majątkiem publicznym, oraz osoby prawne, w których Skarb Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub samorządu gospodarczego albo zawodowego mają pozycję dominującą w rozumieniu przepisów o ochronie konkurencji i konsumentów. Stosownie do art. 4 ust. 3 u.d.i.p. obowiązane do udostępniania informacji publicznej są podmioty, o których mowa w ust. 1 i 2, będące w posiadaniu takich informacji.

W sprawie niniejszej nie ma wątpliwości, że Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia jest podmiotem zobowiązanym do udostępniania informacji publicznej na gruncie art. 4 ust. 1 pkt 4 u.d.i.p., co nie było w sprawie kwestionowane. Narodowy Fundusz Zdrowia jest państwową jednostką organizacyjną posiadającą osobowość prawną (art. 96 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki

zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2022 r., poz. 2561 ze zm.)). Prezes NFZ kieruje działalnością Funduszu i reprezentuje Fundusz na zewnątrz (art. 102 ust. 1 powołanej ustawy).

Pojęcie informacji publicznej ustawodawca określił w art. 1 ust. 1 u.d.i.p. Zgodnie z tym przepisem, informacją publiczną jest każda informacja o sprawach publicznych. Odwołując się do tego przepisu oraz art. 6 u.d.i.p. należy przyjąć, że informacją publiczną jest każda informacja dotycząca sfery faktów i danych publicznych, a więc każda wiadomość wytworzona lub odnoszona do władz publicznych, a także wytworzona lub odnoszona do innych podmiotów realizujących funkcje publiczne w zakresie wykonywania przez nie zadań publicznych i gospodarowania mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa. Udostępnieniu podlega informacja publiczna w szczególności o podmiotach, o których mowa w art. 4 ust. 1, w tym o organach i osobach sprawujących w nich funkcje i ich kompetencjach (art. 6 ust. 1 pkt 2d u.d.i.p.), o majątku, którym dysponują (art. 6 ust. 1 pkt 2 lit. f u.d.i.p.), zasadach funkcjonowania podmiotów, o których mowa w art. 4 ust. 1, w tym o trybie działania władz publicznych i ich jednostek organizacyjnych (art. 6 ust. 1 pkt 3 lit. a u.d.i.p.), danych publicznych (art. 6 ust. 1 pkt 4 u.d.i.p.), w tym o treści aktów administracyjnych i innych rozstrzygnięć (lit.a), o stanowiskach zajętych przez organy władzy publicznej i przez funkcjonariuszy publicznych w rozumieniu Kodeksu karnego (lit. b), majątku publicznym (art. 6 ust. 1 pkt 5 u.d.i.p.).

Konstytucyjne prawo do informacji służyć ma dostępowi do informacji pozwalających na społeczną kontrolę wykonywania zadań publicznych i wydatkowania środków publicznych. Występuje tu zatem element dobra ogółu – chodzi o społeczną kontrolę prawidłowości funkcjonowania organów Państwa (w tym wydatkowania środków publicznych).

W sprawie niniejszej żądanie udostępnienia informacji, o której mowa we wniosku z dnia 6 sierpnia 2023 r. stanowi żądanie udostępnienia informacji publicznej.

Żądanie wniosku dotyczy bowiem podania aktualnej liczby pacjentów, którzy są włączeni do programu lekowego „LECZENIE CHORYCH NA MUKOWISCYDOZĘ (ICD-10: E84)” oraz dodatkowo takich, którzy zostali wyłączeni z niego (po spełnieniu kryteriów wyłączenia z programu). Informację wedle żądania wnioskodawcy należało udostępnić w ten sposób, aby była ona przyporządkowana do placówki, która udzieliła lub dalej udziela leczenia wraz z podziałem na poszczególne terapie, tj. z zastosowaniem: - iwakaftoru w monoterapii, - lumakaftoru w skojarzeniu z iwakaftorem, - tezakaftoru/iwakaftoru w skojarzeniu z iwakaftorem, - eleksakaftoru/

tezakaftoru/iwakaftoru w skojarzeniu z iwakaftorem. Wnioskodawca poprosił o przesłanie danych w postaci tabelarycznej jako skoroszytów (pliki programu Excel lub w formacie arkusza kalkulacyjnego OpenDocument - pliki z rozszerzeniem .ods), za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Zatem, nie ma wątpliwości, że wniosek dotyczył w istocie realizacji programu lekowego. Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2561) świadczeniobiorcy mają, na zasadach określonych w ustawie, prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, których celem jest zachowanie zdrowia, zapobieganie chorobom i urazom, wczesne wykrywanie chorób, leczenie, pielęgnacja oraz zapobieganie niepełnosprawności i jej ograniczanie. Stosownie do art. 15 ust. 2 pkt 15 ustawy świadczeniobiorcy przysługują świadczenia gwarantowane z zakresu: programów lekowych określonych w przepisach ustawy o refundacji.

Zgodnie z art. 2 pkt 18 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o refundacji leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyrobów medycznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 826 ze zm.), program lekowy to program zdrowotny w rozumieniu art. 5 pkt 30 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych obejmujący technologię lekową, w której substancja czynna w danym wskazaniu oraz dla danej populacji nie jest składową kosztową innych świadczeń gwarantowanych, lub środek spożywczy specjalnego przeznaczenia żywieniowego, który nie jest składową kosztową innych świadczeń gwarantowanych w rozumieniu art. 5 pkt 35 tej ustawy.

Zatem informacje o programie lekowym finansowanym ze środków publicznych, w tym informacje dotyczące realizacji tego programu lekowego, a do takich należy zaliczyć też informacje wskazane we wniosku z dnia 6 sierpnia 2023 r., stanowią informację publiczną w rozumieniu art. 1 ust. 1 u.d.i.p. Dotyczą bowiem sprawy publicznej, tj. świadczeń opieki zdrowotnej gwarantowanych w ramach leczenia finansowanego przez Narodowy Fundusz Zdrowia (liczby pacjentów włączonych do programu i liczby pacjentów, którzy zostali wyłączeni z programu).

Wbrew zatem pierwotnemu stanowisku organu wyrażonemu w odpowiedzi do wnioskodawcy z dnia 9 sierpnia 2023 r., żądane informacje dotyczą sprawy publicznej. Żądanie nie dotyczyło bowiem informacji o stanie zdrowia, ale liczby pacjentów (włączonych do programu lekowego i liczby pacjentów wyłączonych z programu lekowego). Wnioskodawca określił przy tym sposób i formę udostępnienia informacji

żądając przyporządkowania liczby pacjentów do placówki wraz z podziałem na poszczególne terapie.

Żądana informacja odnosi się zatem bezpośrednio do sprawy publicznej, tj. liczby osób korzystających z programów lekowych finansowanych ze środków publicznych i liczby osób wyłączonych z programu lekowego i dotyczy działalności organu.

W sytuacji, gdy wniosek dotyczy informacji będącej informacją publiczną, tak jak w niniejszej sprawie, organ ma obowiązek: 1) udostępnić tę informację w formie czynności materialno-technicznej, co winno nastąpić bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku oraz w sposób i w formie zgodnej z wnioskiem; 2) wydać, na podstawie art. 16 ust. 1 u.d.i.p., decyzję o odmowie jej udostępnienia w razie uznania, że zachodzą podstawy do takiej odmowy, 3) udzielić informacji, o których mowa w art. 13 ust. 2 i art. 14 ust. 2 u.d.i.p., wyjaśniając przyczyny braku możliwości udostępnienia informacji w terminie bądź zgodnie z wnioskiem, przy jednoczesnym wskazaniu, w jakim terminie, w jaki sposób lub w jakiej formie informacja może być udostępniona niezwłocznie.

Rozpoznając skargę na bezczynność organu w przedmiocie rozpatrzenia wniosku z dnia 6 sierpnia 2023 r. Sąd stwierdził, że organ na dzień wniesienia skargi pozostawał w bezczynności w rozpatrzeniu wniosku. Organ nie udostępnił bowiem żądanej we wniosku informacji publicznej w terminie 14 dni od dnia wpływu wniosku, jak również nie wydał w tym terminie decyzji o odmowie jej udostępnienia. Nie informował też wnioskodawcy, że nie posiada żądanej informacji.

Zatem, w okolicznościach stanu faktycznego tej sprawy brak było podstaw do oddalenia skargi. Organ na dzień wniesienia skargi bezspornie pozostawał w bezczynności. Ustalenia tego nie zmienia okoliczność poinformowania wnioskodawcy przez organ w piśmie z dnia 11 września 2023 r. o aktualnej liczbie pacjentów włączonych do programu według stanu na dzień 11.09.2023 r., jak też o liczbie pacjentów, którzy wyłączeni zostali z programu. Podkreślenia wymaga bowiem, że wniosek w pełnym zakresie dotyczył przedstawienia tej informacji w sposób i w formie zgodnej z wnioskiem, co w sprawie w terminie ustawowym nie nastąpiło. Nadto, organ nie zastosował w sprawie art. 13 ust. 2 u.d.i.p. Zgodnie z art. 13 ust. 1 u.d.i.p. udostępnianie informacji publicznej na wniosek następuje bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku, z zastrzeżeniem ust. 2 i art. 15 ust. 2. Stosownie zaś do art. 13 ust. 2 u.d.i.p. jeżeli informacja publiczna nie może być udostępniona w terminie określonym w ust. 1, podmiot obowiązany do jej

udostępnienia powiadamia w tym terminie o powodach opóźnienia oraz o terminie, w jakim udostępni informację, nie dłuższym jednak niż 2 miesiące od dnia złożenia wniosku.

Organ nie informował wnioskodawcy o przedłużeniu terminu do udzielenia informacji publicznej, albowiem błędnie twierdził pierwotnie, że żądana informacja nie stanowi informacji o sprawie publicznej, a zatem nie ma podstaw do przyjęcia, że na dzień wniesienia skargi nie pozostawał w bezczynności.

Także okoliczność, że organ 11 września 2023 r., a zatem po terminie ustawowych 14 dni, doszedł do przekonania, że udostępnienie żądanej informacji w sposób i w formie zgodnej z wnioskiem, tj. wskazanie liczby pacjentów z przyporządkowaniem do placówki, która udzieliła lub dalej udziela leczenia z podziałem na poszczególne terapie, wymaga przetworzenia i wezwał wnioskodawcę pismem z dnia 11 września 2023 r. do wykazania szczególnej istotności tej informacji dla interesu publicznego, nie daje podstaw do oddalenia skargi. Stan bezczynności bowiem zaistniał.

W związku z przedstawioną przez skarżącego w piśmie z dnia 27 listopada 2023 r. informacją, że organ wydał decyzję o odmowie udostępnienia informacji publicznej (decyzja Prezesa NFZ z dnia 2 października 2023 r. nr 17/2023/DGL wydana po rozpatrzeniu wniosku z dnia 6 sierpnia 2023 r.), brak było podstaw do zobowiązania organu do rozpatrzenia wniosku z dnia 6 sierpnia 2023 r. Z tego względu Sąd stwierdził, że organ dopuścił się bezczynności w rozpatrzeniu wniosku z dnia 6 sierpnia 2023 r.

Jednocześnie podkreślenia wymaga, w odniesieniu do argumentacji skarżącego, że rozpoznanie wniosku o udostępnienie informacji publicznej po wniesieniu skargi na bezczynność, nie prowadzi do bezprzedmiotowości postępowania. Sąd nie ma wówczas podstaw do zobowiązania określonego podmiotu do rozpoznania wniosku o udostępnienie informacji publicznej, ale ocenia istnienie bezczynności na dzień wniesienia skargi, jak również to, czy bezczynność miała charakter rażący czy też nie. Z tego też względu brak jest podstaw do umorzenia postępowania sądowego (v. wyrok NSA z dnia 4 listopada 2016 r. sygn. akt I OSK 1621/16, orzeczenia.nsa.gov.pl).

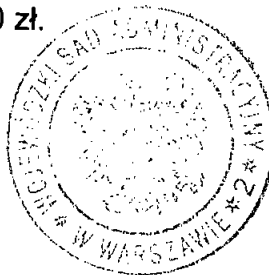
W świetle powyższego Sąd stwierdził, że organ dopuścił się bezczynności w rozpatrzeniu punktu wniosku z dnia 6 sierpnia 2023 r. o udostępnienie informacji publicznej, albowiem decyzję o odmowie udostępnienia informacji publicznej wydał po upływie ustawowego terminu.

Jednocześnie Sąd stwierdził, że bezczynność organu w rozpatrzeniu wniosku z dnia 6 sierpnia 2023 r. nie miała charakteru rażącego naruszenia prawa. Dla

stwierdzenia rażącego naruszenia prawa nie jest wystarczające samo przekroczenie przez podmiot zobowiązany do udostępnienia informacji publicznej ustawowych obowiązków, czyli także terminów załatwienia sprawy. Zauważyć należy, że organ nie zlekceważył żądania wnioskodawcy i podjął działania w przedmiocie wniosku z dnia 6 sierpnia 2023 r. W dniu 9 sierpnia 2023 r., a zatem w terminie 14 dni od dnia wpływu wniosku, organ wystosował do wnioskodawcy pismo, w którym poinformował wnioskodawcę, że żądanie nie stanowi informacji publicznej. Oczywiście wystosowanie pisma tej treści nie stanowiło o należyтым rozpatrzeniu żądania na gruncie u.d.i.p., jednakże nie ma podstaw, aby twierdzić, że było to działanie celowe, mające na celu uniemożliwienie realizacji konstytucyjnego uprawnienia. Nadto, organ po wniesieniu skargi podjął działanie wymagane na gruncie u.d.i.p. i uznając informację za przetworzoną wezwał wnioskodawcę do wykazania szczególnej istotności interesu publicznego a następnie wydał decyzję administracyjną odmawiającą udostępnienia informacji publicznej.

Uwzględniając całość okoliczności tej sprawy Sąd stwierdził, że bezczynność organu w rozpatrzeniu wniosku nie miała charakteru rażącego naruszenia prawa. Biorąc pod uwagę podjęte przez organ działania, nie ma podstaw, aby niewłaściwe zastosowanie u.d.i.p. i wynikające stąd uchybienie terminowi do rozpatrzenia wniosku, zakwalifikować jako rażące naruszenie prawa. Organ ostatecznie wniosek rozpatrzył i wydał decyzję administracyjną.

Mając powyższe na uwadze, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie, na podstawie art. 149 § 1 pkt 3 i § 1a w zw. z art. 119 pkt 4 i art. 120 ustawy - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi orzekł, jak w punkcie 1 i 2 wyroku. O zwrocie kosztów postępowania sądowego, jak w punkcie 3 wyroku, Sąd orzekł na podstawie art. 200 powołanej ustawy. Do kosztów tych Sąd zaliczył uiszczony wpis sądowy od skargi w wysokości 100 zł.

Na oryginał właściwe podpisać
Za zgodność z oryginałem

Ewira Sipińska
specjalista